

Δελτία τύπου – Press releases – Pressemitteilungen

12 Απριλίου 1990

Αρχίζει την Τρίτη, 17-4-90, στις 9.15' το πρωί στο Πολεμικό Μουσείο το Διεθνές Συνέδριο «Αρχαιολογία και Ερρίκος Σλήμαν – 100 έτη από τον θάνατο του».

Στην εναρκτήρια τελετή θα παραστεί η δισεγγονή του Ερρίκου Σλήμαν δρ. Γκαλίνα Αντρουσόβοβα που ήλθε από την Τσεχοσλοβακία ειδικά για το Συνέδριο. Η κ. Αντρουσόβοβα και ο αδελφός της είναι οι μοναδικοί απόγονοι του Ερρίκου Σλήμαν και είναι εγγόνια της κόρης του από τον πρώτο του γάμο με την Ρωσίδα, Κατερίνα Λίβιν.

Οι ενόπτιες που θα απασχολήσουν την πρώτη ημέρα του Συνεδρίου, δηλαδή την Τρίτη, είναι οι ανασκαφές του Σλήμαν και οι σημερινές στην Τροία, ο «θησαυρός του Πριάμου» κι ο πολιτισμός της 3ης χιλιετίας π.Χ. που αναπτύχθηκε στο βόρειο και βορειοανατολικό Αιγαίο και ήλθε στο φως για πρώτη φορά με τις ανασκαφές του Σλήμαν στην Τροία. Από τις ανακοινώσεις που θα γίνουν την πρώτη ημέρα του Συνεδρίου επισημαίνουμε τις εξής:

- την ομιλία του Γερμανού καθηγητή κ. Μανφρεντ Κόρφμαν, σημερινού ανασκαφέα της Τροίας, για την έρευνα του Σλήμαν και την δική του στο λόφο του Χισαρλίκ. Θα προβληθεί, επίσης, σε βίντεο όλη η περσινή ανασκαφή της Τροίας.
- τις ομιλίες των Τούρκων καθηγητών κ. Εζντογκάν και Ερκανάλ για την Τροία.
- την ομιλία του Καναδού καθηγητή κ. Μπλέντοφ για τον «θησαυρό του Πριάμου» που από ορισμένους θεωρείται μη γνήσιος. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο «θησαυρός του Πριάμου» χάθηκε από το Βερολίνο στο τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και ακόμα αγνοείται η τύχη του.
- την ομιλία του Γερμανού χρυσοχού κ. Β. Κούκενμπουργκ, που έχει κάνει την πιστότερη από επιστημονική άποψη ανασύνθεση του «θησαυρού του Πριάμου».
- την ομιλία του Ιάπωνα καθηγητή κ. Σουκάγια για την Τροία.
- την ομιλία του Γερμανού καθηγητή Γιοχάνες Ίρμσερ για τον «Σλήμαν και τον Μπίσμαρκ».
Ειδικές ενόπτιες θα καλύψουν:
- την παράλληλη μελέτη των ομηρικών επών σε σχέση με τις περιοχές που ανέσκαψε ο Σλήμαν

- τις σχέσεις του Σλήμαν με άλλες προσωπικότητες της εποχής του, όπως ο Γλάδστων, ο Βίσμαρκ, ο Φίρχωφ.
- την αλληλογραφία του, που είναι τεράστια σε όγκο και πολύτιμη σε πληροφορίες.
- την ζωή του
- τα κτίρια που κατασκεύασε στην Αθήνα
- την προσφορά του συνεργάτη του, αρχιτέκτονα Γουλιέλμου Νταϊρπφέλντ, από τον θάνατο του οποίου συμπληρώνονται φέτος 50 χρόνια.

Θα συζητηθούν ακόμη και οι αμφισβητήσεις του έργου του, δηλαδή το αν η χρυσή προσωπίδα του «Αγαμέμνονα» από τις Μυκίνες είναι αυθεντική ή όχι, αν ο «θησαυρός του Πριάμου» είναι αληθινός κ.τ.λ.

Στο συνέδριο θα πάρουν μέρος επιστήμονες από διάφορες χώρες του κόσμου. Η πολυπληθέστερη, όμως ομάδα, προέρχεται από την Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας. Οι σύνεδροι στην διάρκεια του συνεδρίου θα επισκεφθούν τους χώρους που ανέσκαψε ο Σλήμαν και θα παραστούν σε επιμνημόσυνη δέηση που θα ψαλεί στο μαυσωλείο του, στο Α' Νεκροταφείο της Αθήνας.

17 Απριλίου 1990

Η αναπληρωτής υπουργός κ. Άννα Ψαρούδα- Μπενάκη κήρυξε χτες το πρωί την έναρξη του Συνεδρίου «Αρχαιολογία και Ερρίκος Σλήμαν – 100 έτη από τον θάνατό του», που γίνεται στο Πολεμικό Μουσείο και θα διαρκέσει ως το Σάββατο.

«Είναι χαρμόσυνο γεγονός ότι η πρώτη επίσημη παρουσία της νέας πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού γίνεται στο Συνέδριο για τον Ερρίκο Σλήμαν», τόνισε η υπουργός και αναφέρθηκε στο έργο του πρωτοπόρου αρχαιολόγου. Ανήγγειλε, επίσης, τη διοργάνωση κοινής έκθεσης με ευρήματα του Σλήμαν από την Ελλάδα και τη Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας. Η έκθεση θα γίνει στην Αθήνα τον Ιούνιο και στο Βερολίνο το φθινόπωρο.

Η έκπληξη της εναρκτήριας τελετής ήταν η δισεγγονή του Σλήμαν από τον πρώτο του γάμο με την Ρωσίδα Κατερίνα Λίβιν, δρ. Γκαλίνα Αντρουσόβοβα. «Εξ ονόματος της οικογένειάς μου θέλω να σας ευχαριστήσω βαθύτατα. Είμαστε ευγνώμονες που τιμάτε μ' αυτό τον

τρόπο τον πρόγονό μας. Σας ευχαριστώ για όλες τις προσπάθειες, για όλο τον ενθουσιασμό που αισθάνεστε για το έργο του...», είπε η Γκαλίνα Αντρουσόβοβα πολύ συγκινημένη.

Στην εναρκτήριο τελετή απηύθυναν χαιρετισμό:

- ο Γεώργιος Δοντάς, πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου και πρόεδρος της Αρχαιολογικής Εταιρείας, ο οποίος ανέφερε ότι ο Σλήμαν υπήρξε ευεργέτης της Αρχαιολογικής Εταιρείας και ότι είχε προσφέρει ποσό 15.000 δρχ. για την καθαίρεση του φραγκικού πύργου της Ακρόπολης.
- ο Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος, ακαδημαϊκός, μίλησε για τη σχέση Ιστορίας και Αρχαιολογίας και την προσφορά του Ερρίκου Σλήμαν.
- ο καθηγητής Γεώργιος Κορρές, σκιαγράφησε την προσωπικότητα του Σλήμαν, μίλησε για τις εκδόσεις για τον Σλήμαν και το έργο του που θα γίνουν στην Ελλάδα και ανέφερε τις εκδηλώσεις που θα γίνουν σ' όλο τον κόσμο στη μνήμη του «πατέρα της Μυκηναικής Αρχαιολογίας».
- ο πρεσβευτής των ΗΠΑ στην Αθήνα κ. Μάικλ Σωτήρχος είπε: «... Ο Σλήμαν δεν ανήκει μόνο στη Γερμανία και στην Ελλάδα. Κι εμείς στην Αμερική τον αισθανόμαστε δικό μας. Ήταν άλλωστε Αμερικανός υπήκοος...». Ανέφερε, επίσης, ότι φέτος το Αμερικάνικο Πανεπιστήμιο του Σινσινάτι θα συνεργαστεί με τον καθηγητή Μάνφρεντ Κόρφμαν στις γερμανικές ανασκαφές στην Τροία, που συνεχίζονται τα τελευταία χρόνια.
- ο διευθυντής του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου της Αθήνας κ. Φίτσην ευχήθηκε να υλοποιηθεί ένα σχέδιο του Σλήμαν για την δημιουργία στην Ελλάδα ενός Μουσείου Σλήμαν.
- ο «αρχαιότερος των αρχαιολόγων σ' όλο τον κόσμο, ο Ντόρο Λέβι ο Αθηναίος», όπως αποκάλεσε τον εαυτό του ο μεγάλος Ιταλός αρχαιολόγος, ανασκαφείας της Φαιστού τόνισε ότι στον Σλήμαν οφείλεται ο καθορισμός του Μυκηναικού ή Πρωτοελληνικού Πολιτισμού.
- ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μ. Σταθόπουλος ανέφερε ότι η Σοφία Σλήμαν υπήρξε ευεργέτης του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου, το οποίο την περασμένη δεκαετία προχώρησε στην δημοσίευση μελετών σχετικών με τον Σλήμαν, έργο που θα συνεχίσει και σ' αυτή την δεκαετία.
- Έκκληση για την προστασία όλων των αρχαιολογικών χώρων και των ανεκτίμητων ιστορικών μας μνημείων έκανε ο ιδρυτής του Ναυτικού Μουσείου Αιγαίου κ. Δρακόπουλος.

Χαιρετισμό απηύθυναν, επίσης ο καθηγητής κ. Χέρμαν, της Ακαδημίας Επιστημών του Ανατολικού Βερολίνου, τονίζοντας ότι στην Ελλάδα η προσπάθεια για την έρευνα του έργου του Σλήμαν είναι μεμονωμένη.

Μίλησαν επίσης ο καθηγητής κ. Μαν. Μικρογιαννάκης και ο κ. Π. Γεωργούντζος, Πρόεδρος της Εταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων.

20 Απριλίου 1990

Ολοκληρώνονται αύριο το απόγευμα (Σάββατο, 21-4-90) οι εργασίες του Συνεδρίου «Αρχαιολογία και Ερρίκος Σλήμαν – 100 έτη από τον θάνατό του» στο Πολεμικό Μουσείο. Την Κυριακή (22-4-90) στις 9.15 ' το πρωί θα τελεστεί μνημόσυνο στο μαισωλείο του Ερρίκου και της Σοφίας Σλήμαν στο Α' Νεκροταφείο και στην συνέχεια οι σύνεδροι θα επισκεφθούν τον Ορχομενό.

Το συνέδριο θα τελειώσει με μία ενότητα αφιερωμένη στη «μεγαλύτερη ανακάλυψη του Ερρίκου Σλήμαν», στον αρχιτέκτονα Βίλχελμ Νταίρπφελντ. Φέτος συμπληρώνονται 50 χρόνια από τον θάνατο του Β. Νταίρπφελντ και το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο σε συνεργασία με την Αρχαιολογική Εταιρεία διοργανώνει έκθεση στο κτίριο της Αρχαιολογικής Εταιρείας (Πανεπιστημίου 22). Η έκθεση θα εγκαινιαστεί την Τετάρτη, 25-4-90, στις 7 μ.μ. με χαιρετισμό του διευθυντή του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου καθηγητή κ. Κλάους Φίτσην, και ομιλίες του Ανατολικογερμανού ακαδημαϊκού κ. Κλάους Χέρμαν με θέμα «Η προσωπικότητα και το έργο του Β. Νταίρπφελντ» και του γενικού γραμματέα της Αρχαιολογικής Εταιρείας με θέμα «Ο Β. Νταίρπφελντ και η Αρχαιολογική Εταιρεία». Ο Νταίρπφελντ (1853-1940) σπούδασε αρχιτεκτονική στο Βερολίνο, ήρθε στην Ελλάδα για πρώτη φορά το 1877 ως μέλος των ανασκαφών της Ολυμπίας, υπήρξε ο καλύτερος συνεργάτης του Ερρίκου Σλήμαν και αργότερα έγινε διευθυντής του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου. Πήρε μέρος σε ανασκαφές στην Αθήνα, την Τροία, την Τίρυνθα, την Πέργαμο, την Λευκάδα, την Κέρκυρα και αλλού. Θεωρείται πρωτοπόρος στην έρευνα της αρχαίας αρχιτεκτονικής. Ο τάφος του βρίσκεται στη Λευκάδα, όπου έκανε ανασκαφές επειδή πίστευε πως ήταν η ομηρική Ιθάκη.

Στο μεταξύ, σήμερα Παρασκευή, 20-4-90, στις 7.30 μ.μ. στο Ινστιτούτο Γκαίτε (Ομήρου 14) ο Χανς Αϊνσλε, που έχει γράψει την μοναδική ως τώρα βιογραφία της Σοφίας Σλήμαν, θα παρουσιάσει το βιβλίο του. Στη συνέχεια θα προβληθεί η ταινία του Βασίλη Μάρου για τον Ερρίκο Σλήμαν.

Η Σοφία Σλήμαν είναι η δεύτερη γυναίκα του Ερρίκου Σλήμαν, ήταν Ελληνίδα και το πατρικό της όνομα ήταν Εγκαστρωμένου, ήταν κόρη εμπόρου από τον Κολωνό και παντρεύτηκε τον 47χρονο Σλήμαν σε ηλικία 16 ετών. Έζησε στο πλευρό του 21 χρόνια και υπήρξε από τους καλύτερους συνεργάτες του στις ανασκαφές. Πρόκειται ουσιαστικά για την πρώτη γυναίκα που ασχολήθηκε συστηματικά με την Αρχαιολογία. Υπήρξε φίλη του Ελευθερίου Βενιζέλου και έκανε πολλά φιλανθρωπικά έργα (π.χ. νοσοκομείο Σωτηρία, ορφανοτροφείο Βουλιαγμένης κ.τ.λ.).

23 Απριλίου 1990

Με το μνημόσυνο του Ερρίκου Σλήμαν που έγινε την Κυριακή (22-4-90) το πρωί στο Α΄ Νεκροταφείο, όπου βρίσκεται το μασωλείο του, τέλειωσε το Συνέδριο «Αρχαιολογία και Ερρίκος Σλήμαν – 100 έτη από τον θάνατό του».

Οι εργασίες του Συνεδρίου ολοκληρώθηκαν το απόγευμα του Σαββάτου (21-4-90) με την έκδοση συμπερασμάτων και ψηφισμάτων για το Ιλίου Μέλαθρον, τα μνημεία του Αιγαίου και την προστασία του αρχαιολογικού χώρου στο Νυδρί της Λευκάδας. Αναλυτικά:

Ιλίου Μέλαθρον. Το Συνέδριο διαμαρτύρεται προς το Υπουργείο Πολιτισμού για την απόφασή του να παραχωρήσει στο Νομισματικό Μουσείο την κατοικία του Ερρίκου Σλήμαν και συγχρόνως το ωραιότερο νεοκλασικό κτίριο της Αθήνας, κλασικό και κορυφαίο έργο του Ερνέστου Τσίλλερ. Το Ιλίου Μέλαθρον και το Νομισματικό Μουσείο με κανένα τρόπο δε συνδέονται.

Το Ιλίου Μέλαθρον έχει κηρυχθεί «έργο τέχνης» και ιστορικό διατηρητέο μνημείο χρήζον ειδικής προστασίας» και χρειάζεται την ειδική προστασία του Κράτους. Ως κατοικία του Ερρίκου Σλήμαν φέρει επιπλέον τη σφραγίδα του ανθρώπου που χάρισε στην Ελλάδα με τις ανασκαφές του την απαρχή της ιστορίας της, δηλαδή τον μυκηναϊκό πολιτισμό και την ιστορική μνήμη της προσωπικότητας που έχει περάσει διεθνώς στη σφαίρα του μύθου. Γι' αυτό θεωρεί την στέγαση του Νομισματικού Μουσείου στο Ιλίου Μέλαθρον ασυμβίβαστη και σε ορισμένες περιπτώσεις βέβηλη (π.χ. μετατροπή του υπνοδωματίου του Σλήμαν σε μαγειρείο).

Το Συνέδριο γνωρίζοντας την αξία του Νομισματι-

κού Μουσείου σέβεται το πρόβλημα χώρου που υπάρχει στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Ωστόσο δεν μπορεί να καταλάβει πώς θα «επεκταθεί» το Νομισματικό Μουσείο μεταφερόμενο από τα 1.000 τ.μ. που έχει τώρα στα 895 τ.μ. του Ιλίου Μελάθρου, και γιατί αυτή η «επέκταση» πρέπει να γίνει στο Ιλίου Μέλαθρον.

Παράλληλα επισημαίνει τον κίνδυνο ότι θα καταστούν απρόσιτοι στο κοινό λόγω της λειτουργίας του Νομισματικού Μουσείου όλοι οι χώροι του Ισογείου και ορισμένοι σημαντικοί χώροι του πρώτου ορόφου του Ιλίου Μελάθρου, ότι λόγω των επίπλων του Νομισματικού Μουσείου (βιβλιοθήκες, προθήκες, ερμάρια, θησαυροφυλάκια κ.τ.λ.) θα καλυφθούν δάπεδα, τοιχογραφίες και τμήματα οροφών από τον πλούσιο διάκοσμο του κτιρίου και ότι σε ορισμένους χώρους θα καλυφτεί εντελώς η διακόσμηση, όπως στα θησαυροφυλάκια.

Το Συνέδριο ζητά από το Υπουργείο Πολιτισμού να στεγάσει στο Ιλίου Μέλαθρον Μουσείο και Αρχείο Σλήμαν επιδεικνύοντας τον απαιτούμενο σεβασμό στο κτίριο και στο μνημείο, αλλά και στην «ιδιοφυία της Αρχαιολογίας», όπως αποκαλεί ο καθηγητής κ. Μανώλης Ανδρόνικος τον Ερρίκο Σλήμαν.

Επίσης, το Συνέδριο υιοθετεί ως ψήφισμα την έκκληση για την διάσωση, διατήρηση και διαφύλαξη των μνημείων του Αιγαίου που εισηγήθηκε ο ιδρυτής του Ναυτικού Μουσείου Αιγαίου κ. Γεώργιος Δρακόπουλος. Το Συνέδριο εξέδωσε ακόμη ένα ψήφισμα με το οποίο ζητά να προστατευθεί από την οικοδομική δραστηριότητα και να αποδειχθεί με συμπληρωματικές ανασκαφές της τοπικής Εφορείας Αρχαιοτήτων το μοναδικό για τον βορειοελλαδικό χώρο σύνολο των προϊστορικών τύμβων στο στενό Νυδριού Λευκάδας, που ανεσκάφη από τον Νταίρπφελντ στις αρχές του αιώνα.

Στα συμπεράσματα του Συνεδρίου περιλαμβάνεται η ανάγκη να συμπληρωθεί το Αρχείο Σλήμαν με όλο το σχετικό υλικό που βρίσκεται στα χέρια ιδιωτών, να δημοσιευθούν όλα τα κατάλοιπά του από ειδικούς κατά τομέα και κατά γλώσσα επιστήμονες, να ιδρυθεί στην Ελλάδα Σύλλογος Φίλων του Ερρίκου Σλήμαν που θα προωθήσει την μελέτη και προβολή του έργου του, να διασωθούν προσωπικά αντικείμενα, έγγραφα, έπιπλα του Σλήμαν που βρίσκονται διασκορπισμένα σε διάφορα μέρη της Ελλάδας.